

ZA – No. 0025

Einstellung zur Monarchie  
(Niederlande)

(Juni - Juli 1965)

0025

Bericht No 1060

12 juli 1965

Samenvattend oordeel over verloving Prinses Beatrix:  
GROTE MEERDERHEID POSITIEF

Op 28 juni peilde het NIPO de eerste reacties op de verloving van H.K.H. Prinses Beatrix, die op die dag bekend werd gemaakt. Slechts 2% van het publiek kon er geen oordeel over uitspreken. De reacties waren zeer gevarieerd, maar in meerderheid positief van aard.

(NIPO-Bericht No 1059 d.d. 5 juli 1965)

Een week later, nl. op maandag 5 juli, na o.m. de bezoeken aan Den Haag en Amsterdam, heeft het NIPO een nieuwe enquête verricht. Ditmaal werd een samenvattend oordeel gevraagd, aan te geven op de SCALOMETER, een schaal bestaande uit van boven naar onder 5 witte en 5 zwarte vierkantjes.

De gestelde vraag luidde letterlijk:

"Wilt U op deze schaal Uw oordeel aanwijzen over de verloving van Prinses Beatrix met Claus von Amsberg. Hoe gunstiger Uw oordeel, hoe hoger het witte hokje dat U aanwijst. Hoe ongunstiger Uw oordeel, hoe lager het zwarte hokje dat U aanwijst. Welk hokje wijst U aan?"

Vrouwen positiever ingesteld dan mannen

De oordeelverhoudingen blijken als volgt te liggen.

Alle onder-  
vraagden

	Vrouwen	Mannen	
%	%	%	
38	43	33	Bovenste witte hokje (zeer positief)
17	16	18	Tweede witte hokje
14	12	15	Derde witte hokje
5	7	4	Vierde witte hokje
7	9	5	Onderste witte hokje
<hr/>			
3	2	4	Eerste zwarte hokje
2	1	3	Tweede zwarte hokje
1	1	2	Derde zwarte hokje
1	1	2	Vierde zwarte hokje
4	3	5	Onderste zwarte hokje (zeer negatief)
<hr/>			
8	6	9	Geen oordeel aangegeven
(100)	(100)	(100)	

Opgoteld blijkt dus 81% van het publiek (87% der vrouwen, 75% mannen) zeer tot matig POSITIEF te oordelen.

Totaal 11% oordeelt negatief (7% vrouwen, 16% mannen), waarvan 4% uitorst negatief.

NEDERLANDS INSTITUUT

voor

PUBLIEKE OPINIE

Y 539-26

N.V. NIPPO het Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie en het Marktonderzoek

Westerdokhuis Barentszplein 7 Amsterdam Tel. 24 88 44 Telegramadres: Nipogallup Telex: 14614

Bericht No. 1061

15 juli 1965

Grote meerderheid voorstander Koninkrijk  
(9% voor Republiek)

Twee keer, eenmaal op 24 februari 1964 en nu in een enquête op 5 juli 1965 heeft het NIPPO representatieve steekproeven uit het gehele volk de volgende vraag voorgelegd:

"Wat is volgens U het beste: dat Nederland een Koninkrijk blijft of dat Nederland een republiek wordt?"

Antwoorden:

	Feb. 1964	
Koninkrijk -----	74%	86%
Republiek -----	9%	8%
Geen oordeel -----	17%	6%
	100%	100%

Het verschil pro-republiek bedraagt slechts 5 procent. Bij steekproef-onderzoek van deze aard kent dat geen aanwijsbaar verschil.

"Waarom vindt U dat?" vroegen de NIPPO intervieweeren. De motieven zijn nauwelijks veranderd.

Nu (dus op 5 juli ...) volgt geant

Engagement Princess Beatrix / Monarchy or Republic / Attitude to Georgians

Waarom Koninkrijk het besteWaarom Republiek het beste

- |     |  |      |   |
|-----|--|------|---|
| 28% | Traditie, altijd zo geweest e.d.   | 2%   | Koninkrijk is uit de tijd, is verouderd. Erfopvolging onjuist   |
| 14% | Voorstander, prefereer boven republiek, voor ons land het beste, het past hier, prettiger, leuker, gezelliger enz. | 2%   | Koninkrijk, Koninklijk Huis heeft tegenwoordig geen zin meer, zie er geen nut in                                      |
| 12% | Verbondenheid met Oranje, voel me best onder het Oranjestad, hou van de Koningin enz.                              | 1%   | Recente ontwikkelingen, Irene en Carlos, verlovings Beatrix enz.  |
| 9%  | Republiek niet (zo) goed, heb je altijd wat mee, in republieken narigheid, chaos enz.                              | 1/2% | Vanwege Von Amsberg, ben tegen Duitsers e.d.  |
| 4%  | Grotere stabiliteit  | 2%   | Republiek, president minder kostbaar  |
| 4%  | Meer eenheid, meer eensgezindheid  | 1%   | Diverse antwoorden  |
| 5%  | Telkens ander staats-hoofd, steeds een ander aan de macht in republiek   | 1/2% | Geen antwoord   |
| 1%  | Gevaar voor dictatuur in republiek   |      | Voorstanders van Koninkrijk voeren nog al eens overtuigende motieven aan. Grondslag hoger dan de 74% pro Koninkrijk.) |
| 1%  | Republiek duur, duurder  |      |   |
| 1%  | Verandering zou geen verbetering zijn  |      |   |
| 1%  | Diverse andere antwoorden  |      |   |
| 6%  | Geen antwoord  |      |   |

(Enquête 24 feb. 1964.  
Bericht No. 988 d.d. 17 mrt. 1964)

PUBL...

(NIPO-Y539/w.26 - Topic: Kingdom or republic in the Netherlands?)

NIPO  
Bijzondere Afdeling

N.V. NIPPO het Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie en het Marktonderzoek

Westerdokhuis Barentszplein 7 Amsterdam Tel. 24 88 44 Telegramadres: Nipogallup Telex: 14614

Bericht No. 1063

22 juli 1965

68% zeer en tamelijk VRIENDELIJK ten opzichte van het Duitse volk

(Achtergronden van de beoordeling van de verloving van Prinses Beatrix)

Begin deze maand heeft het NIPPO nagegaan hoe het nederlandse publiek resumerend oordeelt over de verloving van Prinses Beatrix met Claus von Amsberg.

81% gaf een positief oordeel, 11% negatief en 8% geen oordeel.

(Bericht no. 1060, d.d. 12 juli 1965.)

In hetzelfde onderzoek werd Nederland ook gevraagd:

"Hoe zijn Uw eigen gevoelens ten opzichte van het Duitse volk? Staat U daar zeer vriendelijk tegenover, tamelijk vriendelijk of tamelijk onvriendelijk of zeer onvriendelijk?"

Dit werd geantwoord:

Alle ondervr.	Mannen	Vrouwen	Tegenover het Duitse volk:
%	%	%	
7	8	6	Zeer onvriendelijk
61	57	64	Tamelijk onvriendelijk
16	18	14	Tamelijk vriendelijk
4	6	3	Zeer vriendelijk
12	11	13	Geen oordeel
(100)	(100)	(100)	

Nu is verder nagegaan hoe de instelling tegenover onze Oosterburen samenhangt met de beoordeling van Prinses Beatrix' verloving:

PO her Nedi  
 Berent  
 Westdebus  
 Bericht No 1060  
 Samenve

Oordeel over verloving van hen die ten opzichte van Duitse volk:

	Zeer vriendelijk staan	Tamelijk vriendelijk	Tamelijk onvriendelijk	Zeer onvriendelijk
Over verloving:	%	%	%	%
Positief oordeel ----	94	91	74	30
Negatief oordeel ----	6	6	23	65
Geen oordeel -----		3	3	5
	(100)	(100)	(100)	(100)

Hoe vriendelijker men over "de Duitsers" denkt, hoe positiever men staat tegenover de verloving van de Kroonprinses met de Heer von Amsberg.

Veel voorstanders van republiek in Nederland negatief oordelend over verloving

Een dergelijke analyse is verricht met de antwoorden over de vraag of Nederland beter een republiek zou kunnen worden of een Koninkrijk blijven.

(NIPO-bericht no. 1061, d.d. 10 juli 1965.)

	Voorstanders Koninkrijk	Voorstanders republiek	Geen oordeel over Koninkrijk/republiek
Over verloving:	%	%	%
Positief oordeel ----	92	41	56
Negatief oordeel ----	6	54	16
Geen oordeel -----	2	5	28
	(100)	(100)	(100)

(NIPO-Y539/w.26 -  
 Topic: Attitude towards German people  
 and cross tabs concerning  
 engagement Princess Beatrix/  
 Kingdon or Republic.)

NEDERLANDS INSTITUUT

VOOR DE  
 PUBLIEKE OPINIE



0035

6

Kol. 1, 2, 3										
11	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

ABC 26(5/7)

Werk	C.P.	Nr. Enquête	Week	Artikel	Jaar	Kw./afl.
------	------	-------------	------	---------	------	----------

ENQ.: OMRING LETTERTJE a ACHTER HET CODECIJFER EN NIET HET CODECIJFER ZELF.

- 1 - a Man (van 21 jaar of ouder) Enq.: Stel de volgende vragen aan het jongste mannelijke gezinslid van 21 jaar of ouder ondervraagd
- 2 - a Geen man aanwezig

Enq.: Indien geen man van 21 jaar of ouder aanwezig, dan doorgaan met het volgende onderwerp.

- 1 - a (Nog) niet stemgerechtigd 9/10. Op welke partij heeft U bij de
  - 2 - a Wel stemgerechtigd, niet ge- vorige verkiezingen gestemd? stemd
  - 3 - a K.V.P.
  - 4 - a P.v.d.A.
  - 5 - a V.V.D.
  - 6 - a A.R.
  - 7 - a C.H.U.
  - 8 - a P.S.P.
  - 9 - a C.P.N.
  - 0 - a S.G.P.
  - 11 - a G.P.V.
  - 12 - a Boerenpartij
- (9)
- 1 - a Andere partij n.l. ....
  - 2 - a Geen antwoord
- (10)

pons  
Re  
in  
11 en 12

- 1 - a 21 tot en met 24 jaar
  - 2 - a 25 tot en met 34 jaar
  - 3 - a 35 tot en met 44 jaar
  - 4 - a 45 tot en met 54 jaar
  - 5 - a 55 tot en met 64 jaar
  - 6 - a 65 jaar en ouder
- (13)
13. *Mag ik nu even Uw leeftijd noteren?*

- 1 - a Rooms Katholiek
  - 2 - a Nederlands Hervormd
  - 3 - a Gereformeerd
  - 4 - a Andere kerkelijke gezindte
  - 5 - a Geen kerkelijke gezindte
  - 6 - a Geen antwoord
- (14)
14. Tot welke kerkelijke gezindte be- noort U of wenst U gerekend te worden?



1 - a	Koninkrijk
2 - a	Republiek
3 - a	Geen oordeel

15. Wat is volgens U het beste: dat Nederland een koninkrijk blijft of dat Nederland een republiek wordt?

(15)

-----  
-----  
-----

16. Waarom vindt U dat?

(16)

+	<input type="checkbox"/>	1
	<input type="checkbox"/>	2
	<input type="checkbox"/>	3
	<input type="checkbox"/>	4
	<input type="checkbox"/>	5
-----		
	<input type="checkbox"/>	6
	<input type="checkbox"/>	7
	<input type="checkbox"/>	8
	<input type="checkbox"/>	9
-	<input type="checkbox"/>	0

GEEN OORDEEL - 11

17. Enq.: geef hokjeskaartje

Wilt U op deze schaal Uw oordeel aanwijzen over de verloving van Prinses Beatrix met Claus von Amsberg?

Hoe gunstiger Uw oordeel, hoe hoger het witte hokje dat U aanwijst. Hoe ongunstiger Uw oordeel, hoe lager het zwarte hokje, dat U aanwijst. Welk hokje wijst U aan?

Hokje no. ....

(17)

1 - a	Zeer vriendelijk
2 - a	Tamelijk vriendelijk
3 - a	Tamelijk onvriendelijk
4 - a	Zeer onvriendelijk
5 - a	Geen oordeel

18. Hoe zijn U eigen gevoelens ten opzichte van het Duitse volk? Staat U daar zeer vriendelijk tegenover, tamelijk vriendelijk of tamelijk onvriendelijk of zeer onvriendelijk?

(18)

Aanv. 1		Kol. 1, 2, 3										
12	11	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	(7)
12	11	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	(6)
12	11	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	(5)
12	11	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	(4)

DE 26(22/2 e.v.)

Werk	C.P.	Nr. Enquête	Week	Artikel	Jaar	Kw./jaf.
------	------	-------------	------	---------	------	----------

ENQ.: OMRING LETTERTJE a ACHTER HET CODECIJFER EN NIET HET CODECIJFER ZELF.

Enq.: Stel de volgende vragen aan het jongste aanwezige vrouwelijke gezinslid van 21 jaar of ouder

- (3) - a Vrouw (van 21 jaar of ouder) ondervraagd
- (4) - a Geen vrouw aanwezig
- (8) - a 8. Nu zou ik graag willen spreken met het jongste vrouwelijke gezinslid van 21 jaar of ouder

Enq.: Indien geen vrouw van 21 jaar of ouder aanwezig, dan doorgaan met het volgende onderwerp.

- 1 - a (Nog) niet stemgerechtigd 9/10. Op welke partij heeft U bij de vorige verkiezingen gestemd?
- 2 - a Wel stemgerechtigd, niet gestemd
- 3 - a K.V.P.
- 4 - a P.v.d.A.
- 5 - a V.V.D.
- 6 - a A.R.
- 7 - a C.H.U.
- 8 - a P.S.P.
- 9 - a C.P.N.
- 0 - a S.G.P.
- 11 - a G.P.V
- 12 - a Boerenpartij

- (9)
- 1 - a Andere partij, nl. ....
- 2 - a Geen antwoord
- (10)

Pons  
Re  
in  
11 en 12

- 1 - a 21 t/m 24 jaar
- 2 - a 25 t/m 34 jaar
- 3 - a 35 t/m 44 jaar
- 4 - a 45 t/m 54 jaar
- 5 - a 55 t/m 64 jaar
- 6 - a 65 jaar en ouder
- (13)
- 13. Mag ik nu even Uw leeftijd noteren?

- 1 - a Rooms Katholiek
- 2 - a Nederlands Hervormd
- 3 - a Gereformeerd
- 4 - a Andere kerkelijke gezindte
- 5 - a Geen kerkelijke gezindte
- 6 - a Geen antwoord
- (14)
- 14. Welke kerkelijke gezindte behoort U of wenst U gerekend te worden?

- 1 - a Koninkrijk
- 2 - a Republiok
- 3 - a Geen oordeel

(15)

15. Wat is volgens U het beste: dat Nederland een koninkrijk blijft of dat Nederland een republiek wordt?

(16)

16. Waarom vindt U dat?

-----

-----

-----

- +  1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 0

GEEN OORDEEL - 11

(17)

17. Enq.: geef hokjeskaartje

Wilt U op deze schaal Uw oordeel aanwijzen over de verloving van Prinses Beatrix met Claus von Amsberg?

Hoe gunstiger Uw oordeel, hoe hoger het witte hokje dat U aanwijst. Hoe ongunstiger Uw oordeel, hoe lager het zwarte hokje, dat U aanwijst. Welk hokje wijst U aan?

Hokje no.....

- 1 - a Zeer vriendelijk
- 2 - a Tamelijk vriendelijk
- 3 - a Tamelijk onvriendelijk
- 4 - a Zeer onvriendelijk
- 5 - a Geen oordeel

(18)

18. Hoe zijn Uw eigen gevoelens ten opzichte van het Duitse volk? Staat U daar zeer vriendelijk tegenover, tamelijk vriendelijk of tamelijk onvriendelijk of zeer onvriendelijk?